

Konkurencija ar reguliavimas centralizuotame šilumos tiekime?

dr. Valdas Lukoševičius

2018-11-29

CŠT KAINŲ REGULIAVIMO PAGRINDINIAI BŪDAI

- 1. POLITINIS-SOCIALINIS
- 2. VALSTYBINIS-EKONOMINIS REGULIAVIMAS
- 3. RINKOS-KONKURENCINIS
- 4. LT ???

1. ŠILUMOS KAINŲ POLITINIS REGULIAVIMAS

- Kainas nustato ministerijos, savivaldybės ar kitos žinybos;
- Taikoma kai kuriose posovietinėse valstybėse, Lietuvoje iki 1996 m.;
- Paprastas būdas, orientuotas į šilumos vartotojų mokumą, bet neefektyvus ir nepatrauklus investuotojams;
- Galimas tik tuomet kai CŠT nuosavybė valstybinė ir yra kiti šaltiniai finansuoti šilumos tiekimą bei plėtrą.

2. ŠILUMOS KAINAS NUSTATO ENERGETIKOS REGULIATORIUS

- Šilumos kainos, atspindinčios faktinę įmonių padėtį ir uždavinius, nustatomos regioninio ar nacionalinio regulatoriaus;
- Taikoma daugumoje naujųjų Europos Sąjungos valstybių (Lenkija, Čekija, Lietuva ir t.t.);
- Objektyvi, ekonominiais principais pagrįsta kainodara, tinka kai reikia greitai atnaujinti ūkį, pritraukiant privatų kapitalą ir kitus resursus;
- Reikalinga vartotojų apsauga nuo monopolijų piktnaudžiavimo ir efektyvumą skatinanti kainodara;

“KAINŲ KEPURĖ” – ILGALAIKIŲ BAZINIŲ KAINŲ PRINCIPAS

- Sąnaudos formuojamos naudojant palyginamosios analizės metodą arba teorinius skaičiavimus;
- Pastoviosios sąnaudos “užšaldomos” bazinės kainos laikotarpiui (3-5 metams), koreguojant atskirus reikšmingus sąnaudų komponentus tik pagal objektyvius kriterijus (infliaciją, kuro kainas ar pan.);
- Tiekėjas gali užsidirbti laikiną viršnorminį pelną tik gerindamas veiklos rodiklius (***nauda tiekėjui***);
- Pagerinti veiklos rodikliai įtraukiami į sekančią bazinę kainą (***visa sukurta nauda perduodama vartotojams***);
- **Rizika – efektyvumas patikimumo sąskaita;**

3. ŠILUMOS KAINAS REGULIUOJA RINKA

- Kainos nustatomos šilumos tiekėjo ir vartotojų sutarimu, o prižiūri tik konkurenciją kontroliuojančios įstaigos;
- Modelis taikomas daugelyje Europos Sąjungos senųjų valstybių;
- Metodas tinka šalyse, kur CŠT sistemos optimalios, konkurentabilios ir patrauklios vartotojams;
- Ribotos galimybės užtikrinti plėtrą ir įgyvendinti valstybės ar visuomenės tikslus;

Laisva konkurencija tik dėl šilumos vartotojų

Konkurencija šilumos gamybos srityje galima, tačiau tai nėra sektoriaus veiksmingumo pagrindas, o tik papildoma priemonė šalia kitų, pvz:

Valandinė šilumos gamyba Kopenhagos regione – trys susijungę CŠT įmonės

Bazinės šilumos supirkimas dvišaliais kontraktais

Motyvacija – konkurencingos šilumos kainos ir abipusė nauda

- Konkrečioje CŠT sistemoje šilumos tiekėjas konkuruoja su kitais šildymo būdais
- Vartotojams sudaroma laisvė pasirinkti šildymo būdą, atsijungti, derėtis ir t.t.
- Šilumos tiekėjas formuoja šilumos gamybos portfelį pagal nuosavų šaltinių ir NSG pasiūlytus konkurso būdu (dvišaliais kontraktais) pastoviuosius ir kintamus kaštus
- Ribojamas tik monopolinio šilumos tiekėjo pelnas
- Šilumos tiekėjas paskirsto gamybos kvotas, bazinius, balansuojančius ir rezervuojančius įrenginius, siekdamas kokybiško šilumos tiekimo ir mažiausių kaštų – siekis konkurencingų kainų ir rinkos išlaikymas ar plėtra

Centralizuotos šilumos TIEKIMO kainodara

	Rusija	Lenkija	Lietuva	Danija	Suomija
Metodologija	Federalinė tarifų tarnyba	Energijos reguliavimo įstaiga (ERĮ)	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK)	Danijos energetikos reguliavimo agentūra (DERA)	-
Reguliavimo laikotarpis (metais)	1 (ne mažiau 3 m.)	2--5	3--5	Neribojamas	Neribojamas
Kainos koregavimas	1	Metinis	Metinis (2 mėnesiai)	Neapibrėžtas	Neapibrėžtas
Pelnas	15 % nuo išlaidų	Protingas	6-9 % pagal WACC	0	Nereguliuojamas
Šilumos kainų nustatymas	Regioninis reguliatorius	Iki 5 MW - savivaldybė, virš 5 MW - ERĮ	Savivaldybė	Kompanija	Kompanija
Kontrolė ir galutinis nustatymas	Savivaldybė	ERĮ	VKEKK	DERA	Antimonopolinė agentūra
Priežiūra	Regioninis reguliatorius	ERĮ	VKEKK, savivaldybė	DERA	Antimonopolinė agentūra
Skundai	FTT	Teismas	Teismas	Energetikos apeliacijų taryba	Teismas

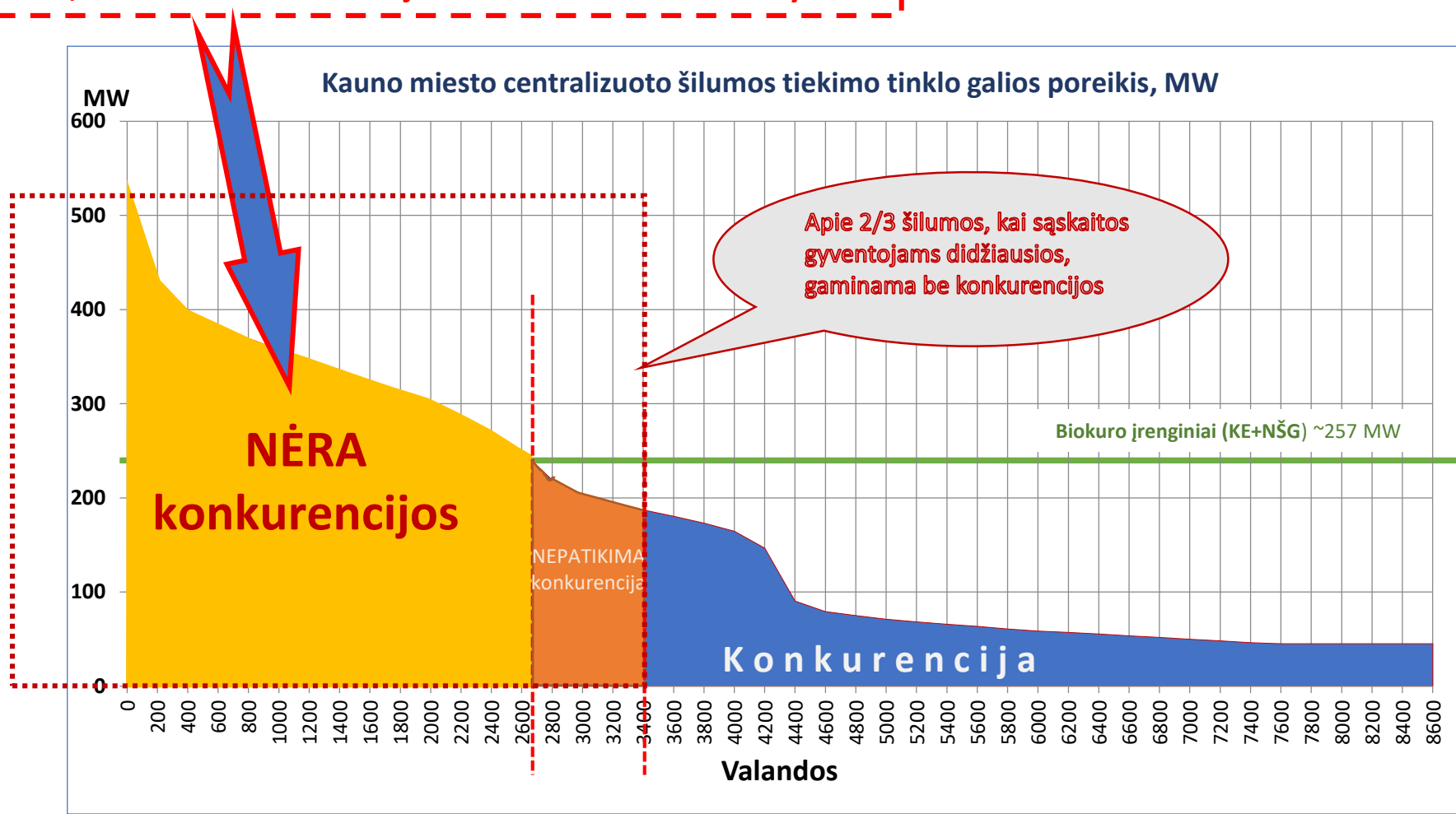
Kodėl KONKURENCIJA šilumos gamyboje
neveiksminga ir vistiek reguliuojama?

Šilumos galios poreikis Kauno miesto integruotame šilumos tiekimo tinkle

Šildymo sezono metu – 500 MW
Nešildymo sezono metu – 50 MW

Biogalingumai:
KE – 72 MW; NŠG – 185 MW
VISO 257 MW

Ekonomiškai neatsiperka katilų įrengimas trumpalaikiam darbui, todėl reali konkurencija žiemos mėnesiais nevyksta

ŠILUMOS GAMYBOS VYSTYMO KRYPTYS

- Įgyvendinti naujus aplinkosauginius standartus
- Reikia reguliariai atnaujinti katilų parką
- Reikės investuoti į „0“ kainos išteklių naudojimą
- Konkurencija dėl vartotojų su kitais šildymo būdais
- Diegti vėsinimo technologijas panaudojant šilumos siurblius ir akumuliaciją
- Pažangiose šalyse kuriamos **integruotos** šilumos, vėsumos ir elektros sistemos
- Šilumos gamyboje diegti valandinę prekybą...

Reikės naujų investicijų ir sukurti integruotą kompleksinę į vartotoją orientuotą vieningą energetinę-komunalinę miesto infrastruktūrą

Dabartinis reguliavimas – konkurencija kintamosios dedamosios ribose

Neužtikrina stabilaus KJ darbo, dėl mėnesinių šilumos aukcionų

Maksimali šilumos iš KJ kaina negali viršyti kintamųjų ŠT mėnesinių sąnaudų

Aukštas „varty“ mokestis

- NŠG gali dalyvauti šilumos gamybos procese tiek, kiek tai sumažina atskiro mėnesio šilumos tiekimo (kintamuosius) kaštus
- užtikrina stabilų šilumos tiekimo procesą (ŠT įrenginiai) ir atskirais mėnesiais sumažina šilumos kainas
- NŠG neturi motyvacijos investuoti į „žieminius“ gamybos šaltinius – nėra veiksmingos konkurencijos
- Formuojasi didelis perteklinis ŠG įrenginių parkas
- Šilumos tiekėjas turi išlaikyti (o vartotojai apmokėti) esamą šilumos gamybos ir tiekimo įrangą, nepriklausomai nuo NŠG kiekio
- Laukia didelės investicijos dėl aplinkosaugos, mažėja realizacija

Naujoji šilumos supirkimo tvarka

- Įveda „laukinę konkurenciją“ šilumos gamyboje – veikla ir investicijos neprognuojamos
- Nepanaikina veiklos skirtumų: kuro išteklių įsigijimas, pelno ir darbo užmokesčio skirtingas reguliavimas, skirtinga verslo aplinka ir kainodara...
- Sukuriamas stiprus antagonizmas tar CŠT ir NŠG įmonių – sudėtinga bendradarbiauti konkuruojant dėl vartotojų – skirtinga motyvacija ir atsakomybė
- Neįmanoma kurti optimalias CŠT sistemas, nes reikia supirkti šilumą iš esamų NŠG
- Investicijų perteklius ir neoptimalūs kapitalo kaštai
- Investicijų rizika jas brangina ir stabdo naujus projektus
- ***Neįmanoma užtikrinti mažiausiųjų sąnaudų principo***, nes visą mėnesį reikia supirkti NŠG šilumą, kai tuo tarpu yra prieinama pigesnė šiluma (naktinė elektra, akumuluota šiluma, saulė ir t.t.)

Skaldo CŠT sistemas ir jas silpnins

Konkurencija pilnais kaštais

Neužtikrina stabilaus KJ darbo, dėl mėnesinių šilumos aukcionų

Maksimali šilumos iš KJ kaina negalėtų viršyti pilnųjų šilumos gamybos sąnaudų ŠT šaltiniuose

ŠT ir **toliau investuos** mažindamas palyginamąsias sąnaudas?

Pranašumą turės jau atsipirkę įrenginiai

- Formuojasi **didelis perteklinis ŠG** įrenginių parkas?
- Šilumos tiekėjas turi išlaikyti (???) **esamą šilumos gamybos ir tiekimo įrangą**, nepriklausomai nuo NŠG kiekio?
- Dalis šilumos gamintojų **pasitrauks** iš rinkos
- Konkurencija **neefektyvi** šalčiausiu laikotarpiu
- **Kaip suderinti** reguliuojamų ir verslo įmonių lygiavertiškumą?

Šilumos tiekimo organizavimas – vietos valdžios organų prerogatyva

- Vietos savivaldos įstatymas

6 str. 30 p. – šilumos tiekimo organizavimas yra savarankiška savivaldybių funkcija, t. y. įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą.

- Šilumos ūkio įstatymas

Savivaldybės tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais atitinkamoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinama Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija ir Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje nustatyti sprendiniai ir priemonės

Naujoji tvarka atima iš savivaldybių teisę optimaliai vystyti miestų infrastruktūrą

Unikali situacija Lietuvos CŠT sektoriuje prieštaraujanti tarptautinei praktikai

- *Paprastai šilumos tiekėjas atsakingas už savo paslaugą ir stato šilumos šaltinius pats, o superka šilumą iš elektrinių ir pramonės įmonių, kur ji atliekinė*
- *NŠG yra bazinės energijos gamintojai, parduodantys energiją abiem pusėms priimtinais dvišaliais kontraktais*
- *Konkurencija tik dėl vartotojų ir rinkos plėtros*
- Lietuvoje planuojamas konkurencijos modelis „kas ką“ – patrauklus trumpuoju laikotarpiu, o ilgalaikėje perspektyvoje - **griuvėsiai?**
- Kaip atsirinkti CŠT vartotojams (sistemai) **optimalius šilumos šaltinius?**
- Kaip **tvariai subalansuoti** gamintojų ir vartotojų **interesus?**

Ačiū už dėmesį

Daugiau informacijos

Naudingos nuorodos:

PAPILDOMA INFORMACIJA

Metinis galios aukcionas šilumos gamybai ir rezervui

- **Visi** atskiroje CŠT sistemoje veikiantys šilumos gamybos įrenginiai (*toliau ŠGĮ arba gamintojai*), tiek priklausantys NŠG, tiek ir CŠT įmonei, besiruošiantys šilumą gaminti ir pretenduojantys gauti lėšų pastoviosioms sąnaudoms padengti, **tampa reguliuojamaisiais ūkio subjektais**.
- Šie gamintojai pateikia VKEKK) faktinius dokumentuotus duomenis, pagal kuriuos VKEKK paskaičiuoja vidutinę metinę kiekvieno gamintojo viršutinę šilumos kainos ribą, darant prielaidą, kad bus dirbama 6000 val. per metus nominalia galia (pavyzdžiui), o kintamajai dedamajai nustatyti taikoma paskutinė žinoma vieninga kuro kaina arba kitos individualios ŠGĮ sąnaudos

Formulė galios aukcionų laimėtojams nustatyti

Metiniam galios aukcionui šilumos gamintojų siūloma šilumos gamybos kainos formulė:

$$\mathbf{\check{K} = (SPS + NP)/Q + (KS + KK), \quad \text{EUR/MWh;}}$$

Kur:

- ŠK – planuojama vidutinė šilumos kaina, EUR/MWh.
- SPS – sąlygiškai pastoviosios sąnaudos, EUR/m.
- NP - norminis (pageidaujamas) pelnas, EUR/m.
- Q – siūloma arba vieninga visiems dalyviams metinė šilumos gamybos apimtis, MWh/m.
- KS - kintamųjų sąnaudų koeficientas (priedas prie kuro kainos), EUR/MWh.
- KK – kuro kaina, iš anksto žinoma arba vieninga visiems dalyviams, EUR/MWh.

Mėnesiniame energijos aukcione reguliuojamieji šilumos gamintojai savo pasiūlymuose negali viršyti kintamosios dedamosios KS+KK, kurioje įskaičiuota faktinė įsigyto kuro kaina. Papildomas pelnas gali būti uždirbamas techninio efektyvumo sąskaita (KS) – tai yra efektyviau gaminant energiją, mažiau naudojant elektros ir t.t. Jeigu negausi pigaus kuro – tai nepanaudos ir savo techninių galimybių

Optimalus ir prognozuojamas „šilumos gamybos portfelis“

- **Būtinųjų šilumos gamintojų kompleksas suformuojamas pagal metinio galios aukciono rezultatus**, užtikrinant mažiausias metines sąnaudas, esant vienodai gamybos apimčiai ir išteklių kainoms
- **Būtinieji šilumos gamintojai gauna reguliuojamą pastovių pajamų dydį** (įskaitant reguliuojamą pelną), kurį nustatė VKEKK pagal šilumos kainų nustatymo metodiką ir pagal **gamintojų pateiktus faktinius duomenis**. Tai yra, būtiniesiems šilumos gamintojams veiklos sąlygos vienodos. Tais metais jie **tampa reguliuojamaisiais**

Prognozuojama metinė veikla, optimalus gamybos ir rezervinių ŠGĮ parkas, nėra reikalo dirbtinai skirstyti į konkurencinius, pikinius ir rezervinius ...

Mėnesiniai energijos aukcionai - pagal dabartinę tvarką

- Kiekvieną mėnesį **organizuojami šilumos gamybos (energijos) aukcionai** pagal iki 2018-02-28 dienos galiojusią VKEKK šilumos supirkimo tvarką, kai reguliuojamieji ŠGJ aukcione teikdami kainą **negali viršyti** galios aukcionui pasiūlytos **kintamosios dedamosios**, perskaičiuotos pagal viešai įsigyto (arba pigesnio) kuro kainas.
- Kiti ŠGJ (tiek NŠG, tie ir CŠT nuosavybėje), **nepatekę į reguliuojamųjų būtinųjų gamintojų sąrašą**, arba atsiradę nauji gamintojai, tais metais gali dalyvauti mėnesiniuose aukcionuose, konkuruodami su reguliuojamųjų ŠGJ kintamosiomis dedamosiomis.

Visiems ŠGJ atsiranda galimybė užsidirbti papildomą pelną gaminant energiją
Negaminant energijos – prarandamos susijusios pastoviosios pajamos ir pelnas

Taikoma galiojanti mėnesinių šilumos kainų perskaičavimo tvarka

- Kiekvieną mėnesį **reguliuojamiems šilumos gamintojams** nustatyta kintamoji dedamoji perskaičiuojama pagal aktualią kuro kainą – papildomas pelnas galimas didesnio techninio efektyvumo dėka
- Šilumos gamybos kainos kas mėnesį perskaičiuojamos pagal VKEKK taikomą tvarką, t. y. **pagal faktinių šilumos gamybos išlaidų dydį**

NŠG įsipareigojimai ir motyvacija

- Visi reguliuojami ŠGĮ įsipareigoja užtikrinti savo funkcionavimą (prieinamumą) konkrečioje CŠT sistemoje **ne trumpiau kaip vienerius planuojamus metus** (reguliacinį periodą?) ir kas mėnesinį dalyvavimą šilumos gamybos aukcionuose, **neviršijant nustatytos reguliacinės kainos, paskaičiuotos pagal pateiktą galios aukcionui formulę**, įvertinant aktualias kuro kainas.
- **Nesudalyvavus mėnesiniame aukcione reguliuojamieji ŠGĮ praranda** proporcingą nepagamintos šilumos kiekiui pastoviąją dedamąją ir norminį pelną tą mėnesį, kaip ir nepagaminus (dėl jų kaltės) **pasiūlyto šiluminės energijos kiekio**;

Skatinamosios kainodaros elementai

- Pasibaigus metams visų reguliuojamųjų šilumos gamintojų **leistino pelno riba** (normatyvas, %) koreguojamas pagal vidutinės faktinės metinės pagamintos šilumos kainos dydį ir techninės kokybės rodiklius. Tai yra, **kuo šiluma buvo gaminama pigiau, tuo didesnį faktinio leistino pelno dydį turi teisę pasilikti šilumos gamintojas**. Viršpelnis perduodamas šilumos vartotojams, tuo dydžiu mažinant šilumos gamybos kainą kitais metais. Tai yra skatinamoji kainodara šilumos gamintojams - pelninga šilumą gaminti pigiau
  - Šilumos tiekėjui taikoma bendrojo **leistino pelno norma** (viršijus kurią pajamos perduodamos vartotojams sekančiais metais), $WACC + PELNO PRIEDAS$ **atvirkščiai proporcingas vidutinei šilumos tiekimo kainai praėjusiais metais**. Padidinta leistinojo pelno norma, taikoma sekančiais metais, ir įvertinama, atliekant metinius šilumos kainų perskaičiavimus
- Tai skatinamoji kainodara šilumos tiekėjui įtraukti pigesnės šilumos gamybos šaltinius ir optimizuoti CST sistemas*

Apibendrinimas

- 1) Organizuojamas metinis galios aukcionas pagal reikalavimus atitinkamai CŠT sistemai – ***taip užtikrinama technologinė kokybė***
- 2) CŠT organizuoja galios konkursą pagal kriterijų pastovios sąn. + pelnas, atskirai įrenginiams, pagal kuro rūšis (EUR/MWh) – ***optimalus darbinis ŠGJ kompleksas***
- 3) Laimėtojai tampa reguliuojamais, jiems padengiamos pastoviosios reguliuojamosios sąnaudos, teiktos galios aukcionui – ***būtinieji ŠGJ gauna garantuotas pastoviąsias pajamas, tačiau tenkinasi reguliuojamu pelnu***
- 4) Kas mėnesį organizuojamas energijos aukcionas šilumos kiekiui. Jame gali dalyvauti ir nelaimėję galios konkurso gamintojai – ***CŠT sistema atvira visiems, kas mažina bendruosius šilumos gamybos kaštus***
- 5) Reguliuojamų gamintojų, kurių pastovios sąnaudos įtraukiamos į šilumos kainą, mėnesiniame aukcione teikiama kaina negali viršyti pasiūlytos metinės kintamosios dedamosios, perskaičiuotos pagal aktualią kuro kainą – ***vartotojai apsaugoti nuo „ŠG piktnaudžiavimo“, tačiau lieka galimybė užsidirbti papildomą pelną, efektyviau gaminant šilumą***

Privalumai - trūkumai

- Užtikrinamos nuolatinės minimalios pajamos
- Veiklos planavimas bent metams į priekį – mažina bendruosius kaštus
- CŠT sistemoje visi šilumos gamintojai užtikrina savo veiklą – CŠT įmonė gali patikimai planuoti rezervinių ir pikinių įrenginių poreikį
- Šilumos gamintojai suinteresuoti minimizuoti pastoviąsias ir kintamąsias sąnaudas
- Optimizuojamas veikiančių ŠGĮ parkas
- Mėnesiniuose energijos aukcionuose gali dalyvauti ir nelaimėję galios aukciono gamintojai
- Kai kurie nereguliuojami NŠG prarastų viršpelnų...

Reikalingi teisės aktų papildymai/pakeitimai

- Metinių galios aukcionų reglamentavimas esamoje Šilumos supirkimo iš NŠG tvarkoje?
- Šilumos kainų metodikos patikslinimas, kad ji taikoma visiems NŠG, kurie siekia pastoviųjų pajamų?
- Šilumos ūkio įstatymo atitinkama pataisa?

PAKEITIMAI VISIŠKAI SULYGINA KONKURENCIJOS SĄLYGAS IR GALI BŪTI LENGVAI ĮGYVENDINAMI

ŠŪĮ pataisa dėl konkurencijos sąlygų suvienodinimo

- **3 straipsnis. Konkurencija šilumos ūkyje**
- **1.** Konkurencija tarp alternatyvių energijos rūšių tiekėjų, tenkinant šilumos vartotojų poreikius, įgyvendinama atsižvelgiant į Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje ir šilumos ūkio specialiuosiuose planuose nustatytus tikslus ir priemones, nustatant vartotojų šilumos poreikių tenkinimą jiems mažiausiomis sąnaudomis, užtikrinant saugų tiekimą ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai bei įvertinant išorines sąnaudas, taip pat kitomis šio įstatymo nustatytomis priemonėmis. Šilumos vartotojai turi teisę pasirinkti alternatyvių energijos rūšių šilumos tiekėjus, įsirengti vietinę šildymo sistemą, jeigu tai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams.
- 2. Šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija. Siekiant užtikrinti konkurenciją tarp šilumos gamintojų, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija tvirtina Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadą, privalomą visiems asmenims, kurie verčiasi energetikos veikla šilumos energijos sektoriuje, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų.
- **2a. Veiksminga konkurencija užtikrinama organizuojant metinį būtinos šiluminės galios aukcioną įrenginių komplektą, kuris užtikrina minimalų metinių sąnaudų kiekį. ir jo pagrindu suformuojant būtinųjų šilumos gamybos Būtinieji šilumos gamintojai tampa reguliuojamaisiais: jiems apmokamos pagrįstos pastoviosios sąnaudos ir investicijų grąža, o jie kiekvieną mėnesį dalyvauja šilumos gamybos aukcione, neviršydami metiniam aukcionui pasiūlytos kintamosios dedamosios dydžio, įvertinant faktines kuro išlaidas. Kiti šilumos gamintojai dalyvauja mėnesiniame šilumos gamybos aukcione.**

ŠŪĮ pataisa dėl skatinamosios kainodaros

- DEŠIMTASIS SKIRSNIS
- ŠILUMOS KAINOS IR TARIFAI. SĄNAUDŲ APSKAITA. INVESTICIJOS
- **32 straipsnis. Šilumos kainodara**
  - 1. Šilumos kainos yra vienanarės arba dvinarės. Šilumos vartotojas moka už suvartotą šilumos energiją pagal šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nurodyta tvarka nustatytą vienanarę arba dvinarę kainą pasirinktinai.
  - 2. Šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos tiekėjo būtinomis (valstybės normuojamomis) šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinių atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Turto nuomos mokesčiai ir kitos sąnaudos, nesusiję su šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo veikla, negali būti įtraukiami į šilumos ar karšto vandens kainas. Į šilumos ar karšto vandens kainas negali būti įtraukiamos jokios sąnaudos, susijusios su pastatų vidaus šildymo (įskaitant ir šilumos punktus) ir karšto vandens sistemomis. Apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamos ar sąnaudos įvertinamos skaičiuojant šilumos kainas šilumos kainų nustatymo metodikoje nustatyta tvarka.
- **2a. Šilumos ūkyje taikoma skatinamoji kainodara, kai investicijų grąža ir darbo užmokesčio dydis priklauso nuo veiklos techninio-ekonominio efektyvumo.**